

LIBRIS

We know
books

© Editura EIKON
București, Calea Giulești 333, sector 6
cod poștal 060269, România

Difuzare / distribuție carte: 021 348 14 74
0733 131 145, 0728 084 802
e-mail: difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: 021 348 14 74
0728 084 802, 0733 131 145
e-mail: contact@edituraeikon.ro
web: www.librariaeikon.ro, www.edituraeikon.ro

**Editura Eikon este acreditată de
Consiliul Național al Cercetării Științifice (CNCS)**

Descrierea CIP este disponibilă la Biblioteca Națională a României

ISBN: 978-606-49-1670-9

Coperta 1: desen realizat de Mardar Radu Ștefan

DTP: Valerian Susan

Editor: Valentin Ajder

IULIAN MARDAR

GÂNDURI CĂZUTE PE OM

Prefață de Gabriel Gherbăluță

Postfață de Adi G. Secară

E I K O N

București, 2026

Cuprins

Prefață de Gabriel Gherbăluță	9
Pe gânduri de duminică.....	13
Ascensiune anticristă	15
Vedenie	17
Privește.....	18
Dojenindu-se, omul.....	19
Rugăminte către o ghicitoare.....	21
Vorbind umbrei.....	23
Comandă de portret	25
Diagnostic.....	28
De prea mult aproape	30
Dacă I	31
Dacă II.....	32
Drama soldatului	33
Despre patrie și patriotism.....	34
Apocalipsă.....	35
* * * [<i>Peștele, scos din apă</i>].....	36
Provocare	37
Străinul	38
Evoluție.....	39
Chiar nimic.....	41
Geneze	43
Poetul.....	44
Revoltă.....	46
* * * [<i>Dacă nu îți mai place</i>].....	47

* * * [Voi ciopli, din lemn].....	48
Lexichintesență	49
Puțină gramatică	51
Migrație amnezică.....	52
A doua șansă	53
Despre bunicii mei	54
Amintire estivală	55
Alături.....	57
Curățenie de iarnă.....	58
Confesiunile unui laș.....	59
Impresii.....	60
Sublimul om	62
Eu, tu, el	63
Niște simțuri	65
Somn	67
Vis.....	69
După Big Bang.....	71
Corigent la dirigenție.....	72
Revelație la ora de geometrie	73
* * * [Cuprinsă între nemărginiri]	74
Sacrificiu I.....	76
Sacrificiu II	77
De ce îmi place să mă plimb cu mașina	78
De ce am inventat avionul.....	80
360 de grade.....	82
Din nou, copilul.....	84
Altceva	85
De dragoste I.....	86
De dragoste II	87
Sentimente	88
Știu	89

Sfaturi esențiale pentru plecat la munte	91
Cât trebuie să stai pe un munte	92
Dacă e pentru mine?	93
Natură vie cu lucruri moarte	94
Mereu așteptând.....	95
Ședință de cenaclu.....	97
Tehnică	98
Experiment final	99
Testament	100
Epilog.....	101
<i>Uimitorul Iulian Mardar, de Adi G. Secară.....</i>	103

Prefață

Motto:

*„Poetul se începe acolo
unde se termină cuvintele”*

(POETUL)

Nu întâmplător încep această scurtă prezentare de carte cu un citat care mi se pare că definește concepția despre poezie a poetului Iulian Mardar. „Poetul se începe acolo unde se termină cuvintele.” Aceste câteva cuvinte sunt o adevărată definiție a relației poet-poezie (având material liric – cuvântul). O definiție tipică gândirii lirice a lui Iulian Mardar. Mai mult, „poetul e un pictor orb/ Bâjbâie după cuvinte, le prinde cu degete șovăitoare/ și apoi le izbește...”

Transformarea cuvântului în material liric se produce prin „lovire” metaforă a căutării de noi sensuri, de noi interpretări ale cuvântului mamă, etape decisive în nașterea poeziei. „Atunci ele/ își iau măștile din cuier/ și ies pe stradă, la carnaval,/ dansând delirant,/ râzându-și de orbul care le-a eliberat.”

Poetul Iulian Mardar este unul dintre puținii poeți pe care îi cunosc ce are curajul să afirme că poezia este aceea care poate aduce vindecarea de sine, renașterea, de ce nu, învierea. „E grav, doctore?/ E grav, mi-a zis el.../ sângele tău are când/ o sută de grade, când/ e rece ca gheața – ți-am umblat în tot codul genetic/ și nu am

găsit/ nici măcar o cale de mijloc.../ atunci am înțeles/ că eram vinovat/ de propriile mele renașteri.” (Diagnostic)

Volumul de versuri *Gânduri căzute pe om*, al lui Iulian Mardar, are drept titlu o parafrază, un joc de cuvinte de la expresia verbală, a cădea pe gânduri – însemnând a începe să gândești. Acesta este de fapt principalul rost al poeziei în concepția autorului... „gândește cititorule, poezia te învață”, pare a spune Iulian.

Poemele aflate în acest volum au teme diverse (social, erotic, natură, filozofie), toate însă străbătute de un puternic filon ironic. Ele ilustrează perfect portretul lui Iulian, omul prietenos, blând, iubitor de oameni, de muzică, de libertate a gândirii, cu un ascuțit și fin simț al ironiei.

„Știi ceva?/ Eu zic să nu pui niciun fel de culoare/ pe fața mea/ când o pictezi/ sau, mai bine,/nici măcar nu-ți bate capul/ cu ea. Mă trădează la fiecare dragoste...”

Sau „Dacă ați putea/ în fiecare dimineață/ să vă îmbrăcați/ cu voi în loc de haine/ nu-i așa că/ nu ar trece mult timp/ până ce/ v-ați îmbrăca pe dos?”

Întâlnim în poemele din volumul *Gânduri căzute pe om*, ca un fir roșu, premoniția morții, imaginea timpului care nu mai are răbdare. „*go for it!!* timpul nu-i așteaptă/ nici pe cei mai norocoși/ În curând vom avea de plătit/ *go for it!*”

Un lucru este sigur! Pentru cei ce l-au cunoscut pe omul, scriitorul, profesorul Iulian Mardar (printre ei numărându-se și subsemnatul), acesta va rămâne veșnic viu iar poezia sa va dăinui ca un model de scriere contemporană.

„Și deodată, m-am trezit/ lângă copacii galbeni, pe frunze galbene, plângând./ Mă părăsise pământul, neștiind/ ce sălbatic e chinul de a lipi frunzele moarte/ de crengile fără muguri/ Nimeni pe lângă mine.”

Aici te voi contrazice, Iulian! Lângă tine vor fi mereu cei care îți apreciază scrisul!

Gabriel Gherbăluță

Pe gânduri de duminică

Primăvară târzie,
canapea sub mine,
radio în surdină,
John Lennon.

Imagine there's no countries –

Cei de le pașapoarte
și-au luat bocceluța
și s-au transferat
la serviciul suveniruri,
grănicerii au prins rădăcini
pe orbită,
„What country you from?”
aruncată în gaura de vierme
a istoriei,
iese pe partea cealălaltă
sub formă de „tu a cui ești, maică?”

Imagine no possessions

Când nu ai o țară a ta
e chiar mai ușor
să nu fii profet.
Momentul, însă, e departe.
Din peșteri cu încălzire
în pardoseală
încă mai căutăm tâmple
să le unim cu
măciulia bătei,

am greșit scara,
aceasta nici măcar
nu duce în sus.

No need for greed

Și genetic
s-a greșit ceva,
mai avem nevoie de
o odisee spațială,
cu toții merităm a doua șansă,
am înțeles greșit
până și comunismul,
o zice Lennon,
dar o zice cântat – cine să ia în serios un cântec:

*Imagine all the people
Sharing all the world.*

La comun, adică,
sau ca să înțeleagă mai bine
jumătate de milion de români
mi casa es su casa...

Trag aer în piept
și închid ochii
la faptul că
și el avea
800 de milioane
prin conturi
când i-a venit pe țevă
biletul de întoarcere.

You may say I'm a dreamer.

Well, I guess you have to.

Ascensiune anticristă

Nu știu exact
când ne-a făcut cu ochiul
prima dată
diavolul,
dar știu că ne-a plăcut
și am bătut mai tare cuiele,
pe deal.

Nu știu
când ne-a făcut cu ochiul
prima dată,
diavolul,
dar de atunci
ne face într-una,
cu miliarde de ochi
din care sar
confetti
cu promisiuni de stele.
Sclipirea lor
aprinde lumânări în biserici
și luminează drumul
călătorului
către fata morgana
de la capătul frânghiei
cu nodul bine uns.
Le face din ochi
și le zâmbește
îngerilor așezați la coada
de credite

pentru noul model de aripi frânte
și conștiințe cu ABS
în timp ce la amanet
zac în vitrină
atrii și ventricule
desperecheate.

Nu știi când ne-a făcut cu ochiul
prima dată,
dar între timp
a înălțat către cer
birouri de consultanță
peste tot,
deschise de la 9 la 5.

Vedenie

Pe strada mea trec,
în fiecare dimineață,
plimbând oameni în lanț,
locuri de muncă
din acest oraș.
Uneori
oamenii smucesc
și mârâie
când trec unul pe lângă altul,
sau doar își miros reciproc
portofelele.
Locurile de muncă,
insensibile,
îi trag înspre ele
cu mișcări scurte.
Seara oamenii vin acasă
singuri,
târându-și cu grijă
lanțurile.

Privește

Privește, omule, cum
ți se scurge ieftin
timpul
de-a lungul mâinii stângi.
Privește-l cum se prelinge
din vârful degetelor
printre pietrele de hotar,
sau printre cele de încercare.
Ce mai contează? Oricum,
viermii așteaptă flămânzi
căderea cortinei.
Ascultă, omule,
poate că odată
ți-a bătut și ție în geam
femeia,
cu degete de spin,
dar acum gata,
s-a terminat piesa.
Oricum, monologul era
prost, ți se lipea de gingii...
Mai bine
întoarce-te la casa ta,
și vezi dacă lumina e
împărțită în trei.

Dojenindu-se, omul

Habar n-ai ce e timpul,
dar bine că ai cu ce să-l măsoari!
I-ai dat timpului ceasul,
iar acesta l-a făcut bici
pe care îl simți, acum,
lăsând urme adânci în carnea ta,
în ochiul tău care se zbate
mai repede decât secundele –
iată, măcar acum știi cât de repede
se poate zbate un ochi.

I-ai dat timpului ceasul,
iar acesta l-a făcut bare de oțel
la fereastra pe care, înainte,
ieșeai ca să fii mai aproape
de visele tale ce alergau
chiuind de fericire
pe aleile din spatele blocului.

De când ai făcut ceasul,
timpului i-au crescut alte nume,
pe lângă cele frumoase,
pe care le avea
de la strămoșii tăi.
Acum zicem oră,
zicem minut,
zicem secundă,